

GRUPA WIEKOWA: 3–6 lat

PODSTAWA PROGRAMOWA: 1.5, 2.1–9, 3.1, 3.2, 3.4, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9, 4.1, 4.2, 4.4, 4.8, 4.9

CELE OGÓLNE:

- Kształtowanie postaw sprzyjających bezpieczeństwu i dobrym relacjom w grupie rówieśniczej.
- Rozwijanie umiejętności społecznych niezbędnych do funkcjonowania w grupie – życzliwości, empatii i wzajemnej pomocy.
- Uświadomienie dzieciom znaczenia zasad i norm obowiązujących w grupie dla bezpieczeństwa i harmonijnego współżycia.

CELE SZCZEGÓŁOWE: DZIECKO:

- Potrafi rozpoznać i nazwać podstawowe emocje (radość, smutek, złość, strach);
- Potrafi dostrzegać emocje u innych osób i adekwatnie na nie reagować (np. współczuciem, wsparciem, zaoferowaniem pomocy);
- Rozumie, dlaczego przestrzeganie zasad jest ważne dla bezpieczeństwa wszystkich członków grupy;
- Rozumie, że każdy z nas jest inny i szanuje odmienności w grupie;
- Potrafi wskazać przykłady zachowań bezpiecznych i niebezpiecznych w grupie rówieśniczej;
- Odróżnia zachowania życzliwe od nieżyczliwych;
- Potrafi nazwać uczucia swoje i innych w różnych sytuacjach społecznych;
- Podejmuje działania służące pomocy innym (np. pocieszenie, wsparcie, zaproszenie do zabawy);
- Współpracuje z innymi w zabawie i podczas wykonywania zadań grupowych;
- Respektuje potrzeby i granice innych osób w grupie;
- Zna i stosuje zwroty grzecznościowe: „proszę”, „dziękuję”, „przepraszam” w odpowiednich sytuacjach.

METODY PRACY:

słowne (pogadanki, burza mózgów), oglądowe, czynne, zabawowe, ruchowe, aktywizujące.

FORMY PRACY:

indywidualna, grupowa i zbiorowa.

POTRZEBNE MATERIAŁY:

- 1. Informator dla Nauczyciela.**
- 2. Postać Puchatka** – do wykorzystania kukiełka wykonana przy okazji realizacji scenariusza nr 1 (pomoc dydaktyczna dla Nauczyciela nr 2),
- 3. Pomoc dydaktyczna dla Nauczyciela nr 1A, B, C, D** – Scenki
- 4. Pomoc dydaktyczna dla Nauczyciela nr 2** – Historyjka
- 5. Pomoc dydaktyczna dla Nauczyciela nr 3** – Ikony Supermocy
- 6.** Karta Superbohatera.
- 7. Dodatkowo:** kartki A4 dla każdego dziecka, kredki, kłębek włóczki dowolnego koloru, brystol A2 lub 2 szt. kartki A3, kleje, miękka piłka, duży brystol A1 lub 4 złęczone kartki A3, kolorowe farby, pojemniki na farby takie, w których dzieci mogą zanurzać dłoń, marker, pacholki – 3 szt., woreczki gimnastyczne – 3 szt., apaszka, szarfa do zasłonięcia oczu, krzesła – 2 szt., ulubiona muzyka dzieci.

DNI SPECJALNE ZWIĄZANE Z BEZPIECZEŃSTWEM W RELACJACH Z RÓWIEŚNIKAMI:

30 lipca – Międzynarodowy Dzień Przyjaźni

5 września – Międzynarodowy Dzień Dobroczynności

21 listopada – Światowy Dzień Życzliwości i Pozdrowień

Scenariusz nr 3 Dla przedszkoli **BEZPIECZNE RELACJE Z RÓWIEŚNIKAMI**

CZĘŚĆ WSTĘPNA:

1 KAŻDY Z NAS JEST INNY ALE RÓWNIE WAŻNY

Potrzebne materiały:

- **postać Puchatka** – do wykorzystania kukielka wykonana przy okazji realizacji scenariusza nr 1 (**pomoc dydaktyczna dla Nauczyciela nr 2**),
- ew. czyste kartki A4 (po jednej sztuce dla każdego dziecka),
- kredki.

Podstawa programowa: 3.1, 3.2, 3.9, 4.1

Czas trwania: ok. 15 – 35 min (w zależności od tego, czy dzieci będą rysować swoje portrety).

Cele: Dziecko rozumie, że każdy z nas jest inny i szanuje odmienności w grupie.

Przed zajęciami: Nauczyciel przygotowuje postać Puchatka.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Nauczyciel wraz z postacią Puchatka witają się z dziećmi i zapraszają na kolejną lekcję bezpieczeństwa w ramach **Akademii Bezpiecznego Puchatka**, mówiąc, że będą one dotyczyły tego, jak sprawić, aby każdy czuł się komfortowo i bezpiecznie w grupie przedszkolnej.

Następnie Nauczyciel zaprasza, aby dzieci usiadły w kręgu i prosi, by każde z nich wymieniło jedną rzecz lub czynność, którą lubi oraz jedną, której nie lubi. Aby dać dzieciom przykład, Nauczyciel może zacząć od siebie, a także, zmieniając głos, od Puchatka (lubię kakao, a nie lubię, jak dzieci sobie dokuczają). Gdy każdy się już wypowie, Nauczyciel prosi, aby dzieci przez chwilę przyglądały się sobie nawzajem w ciszy. Gdy czas minie, Nauczyciel zadaje pytania:

- *Czy wszyscy wymienili takie same ulubione rzeczy lub czynności? (NIE)*
- *Czy nasze odpowiedzi się różniły? (TAK)*
- *Czy zauważyliście wśród nas przynajmniej dwie osoby, które wyglądają tak samo? (NIE)*

W ramach podsumowania Nauczyciel mówi, że każdy z nas jest inny, ale równie ważny i każdy powinien czuć się w naszej grupie dobrze i bezpiecznie.

Jako dodatkową aktywność Nauczyciel może zaproponować narysowanie swoich portretów przez dzieci, które następnie zawisną w sali, przypominając o tym, że każdy z przedszkolaków jest inny, ale tak samo ważny.

CZĘŚĆ GŁÓWNA:

2 SIEĆ POWIĄZAŃ

Potrzebne materiały:

- kłębek włóczki dowolnego koloru.

Cele: Dziecko respektuje potrzeby i granice innych osób w grupie.

Podstawa programowa: pkt: 1.5, 2.2, 2.4, 2.9

Czas trwania: ok. 25 min

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Nauczyciel prosi dzieci, aby stanęły w kole. Nauczyciel trzyma w ręku kłębek włóczki i mówi, że za **chwilę stworzą wspólnie sieć pajęczą, której częścią będzie każdy z nas.**

Nauczyciel trzyma koniec włóczki, a kłębek rzuca do wybranego dziecka, mówiąc przy tym coś miłego lub pytając np.: „*Jak się dziś czujesz?*”, „*Podobają mi się Twoje okulary*”, „*Jesteś bardzo po-
mocny*”.

Dziecko, które złapie kłębek, chwytając kawałek włóczki (nie puszcza!) i rzuca do wybranej osoby, aż każdy członek grupy przedszkolnej będzie trzymać swoją część. W ten sposób powstaje sieć powiązań. W młodszych grupach Nauczyciel może podchodzić do każdego dziecka po kolei i podawać mu włóczkę.

Kiedy wszystkie dzieci już będą połączone siecią, Nauczyciel prosi, aby **każdy delikatnie poruszył swoją częścią włóczki**. Dzieci wykonują bardzo lekkie pociągnięcia w swoją stronę. Po chwili Nauczyciel zadaje pytania: „*Czy czuliście poruszenie? Co się dzieje, kiedy ktoś porusza swoją częścią sieci?*” i słucha wypowiedzi dzieci. Następnie Nauczyciel zachęca dzieci, aby spróbowały pociągnąć nieco mocniej, ale nie szarpały włóczką.

Po wykonaniu tego zadania Nauczyciel pyta o to, *czy było to dla dzieci przyjemne* (jeśli dla całej grupy było, to można spróbować jeszcze trochę mocniejszych pociągnięć). Jeśli zdania są podzielone – to bardzo dobrze. Nauczyciel wyjaśnia wtedy, że **pajęcza sieć to symbol naszej grupy. Wszyscy jesteśmy połączeni, a nasze zachowanie ma wpływ na innych. Jeśli zachowujemy się źle i nieprzyjemnie w stosunku do innych może im być przykro. Dlatego należy dbać o siebie nawzajem, aby każdy z nas czuł się w naszej grupie dobrze i bezpiecznie.**

3 NIEBEZPIECZNE/BEZPIECZNE SYTUACJE

Potrzebne materiały:

- **pomoc dydaktyczna nr 1A, B, C, D** – Scenki,
- brystol A1 lub 4 kartki A3,
- kleje.

Podstawa programowa: pkt: 2.4, 2.6, 3.2, 3.6, 3.9

Czas trwania: ok. 35 min

Cele: Dziecko potrafi wskazać przykłady zachowań bezpiecznych i niebezpiecznych w grupie rówieśniczej, odróżnia zachowania życzliwe od nieżyczliwych.

Przed zajęciami: Nauczyciel wycina z **pomocy dydaktycznej nr 1A, B, C, D** zilustrowane scenki. Następnie dzieli brystol na pół. Na jednej połówce rysuje uśmiechniętą buzię 😊 a na drugiej smutną 😞. Przygotowaną w ten sposób planszę wiesza na ścianie tak, aby była w zasięgu dzieci.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Nauczyciel zaprasza dzieci do zgromadzenia się wokół planszy i przypomina o tym, że nasze zachowanie wpływa na innych członków grupy. Może sprawić, że poczują się lepiej (Nauczyciel wskazuje na narysowaną na planszy uśmiechniętą minę) lub gorzej (Nauczyciel wskazuje smutną buzię). Następnie zaprasza dzieci do zabawy, w której będą one decydowały swoją miną, które sytuacje mogą innym sprawić przykrość (są niebezpieczne), a które są życzliwe i bezpieczne. Nauczyciel losowo prezentuje scenki wycięte z **pomocy dydaktycznej nr 1A, B, C, D**, a dzieci reagują uśmiechem lub smutnym wyrazem twarzy (można wzmocnić przekaz niewerbalny, dodając gest kciuka w górę lub w dół). Nauczyciel omawia z grupą prezentowane przykłady i zadaje pomocnicze pytania:

- *Co się tutaj dzieje?*
- *Dlaczego to zachowanie jest dobre/złe?*
- *Co czują poszczególni bohaterowie scenek?*

Po omówieniu konkretnej scenki ochotnicy z pomocą Nauczyciela przyklejają ją w odpowiedniej części planszy.:

4 BEZPIECZNE ZASADY

Potrzebne materiały:

- miękka piłka,
- brystol A1 z naklejonym scenkami z aktywności nr 3,
- kolorowe farby,
- pojemniki na farby, w których dzieci mogą zanurzać dłoń,
- marker.

Podstawa programowa: pkt. 2.2, 3.1, 3.2, 3.7, 4.8

Czas trwania: ok. 35 min

Cele: Dziecko rozumie, dlaczego przestrzeganie zasad jest ważne dla bezpieczeństwa wszystkich członków grupy.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Nauczyciel prosi, aby dzieci usiadły w kręgu i zabiera ze sobą piłkę. Na wstępie mówi, że **to bardzo ważne, aby każdy z nas czuł się w grupie dobrze i bezpiecznie. Ale to co znaczy?** Następnie wypowiada niedokończone zdanie.

W naszej grupie czuję się dobrze i bezpiecznie, kiedy...

i rzuca piłkę do wybranej osoby, której zadaniem jest jego dokończenie i odrzucenie piłki z powrotem do Nauczyciela. W razie potrzeby Nauczyciel podpowiada i pomaga formułować odpowiedzi dzieci. W tym celu może skorzystać z poniższych podpowiedzi.

...kiedy nikt mi nie dokucza,

...kiedy nikt się ze mnie nie śmieje,

...kiedy inni bawią się ze mną,

...kiedy inni mi pomagają,

...kiedy nikt mnie nie bije,

...kiedy nikt nie wrywa mi zabawek,

...kiedy mówię, inni mnie słuchają,

...kiedy jest mi smutno, ktoś mnie pocieszy.

Nauczyciel podsumowuje tę część aktywności, mówiąc, że aby sprawić, aby każdy czuł się komfortowo i bezpiecznie w grupie, konieczne jest ustalenie pewnych zasad zachowania. Następnie zadaje dzieciom pytanie: *Czy wiecie, co to są zasady?*, słucha wypowiedzi dzieci i podsumowuje, mówiąc, że **zasady to umowy, które pomagają nam bawić się razem bez kłótni i bezpiecznie.**

W kolejnym kroku Nauczyciel zaprasza dzieci do stolika i kładzie na środku brystol A1 z naklejonymi już scenkami z aktywności nr 3, tak aby wszyscy go widzieli. Następnie prosi dzieci o podzielenie się pomysłami na zasady, które powinny obowiązywać w grupie. Dzieci podają swoje propozycje po kolei, a Nauczyciel zapisuje je na brystolu. Zasady mogą się powtarzać, wtedy Nauczyciel nie zapisuje ich ponownie. W razie potrzeby Nauczyciel pomaga dzieciom sformułować zasadę, wskazując na jedną z przyklejonych scenek lub posługując się listą zamieszczoną poniżej. Gdy zasady są już zapisane, dzieci kolejno zanurzają swoją dłoń w kolorowej farbie i odbijają ją w dowolnym miejscu na brystolu. Zaraz po tym dzieci idą do łazienki umyć ręce. Na zakończenie Nauczyciel wiesza brystol w widocznym miejscu i z całą grupą podziwia wspólne dzieło.

LISTA ZASAD

1. Słuchamy, kiedy ktoś inny mówi.
2. Szanujemy siebie nawzajem.
3. Nie przezywamy się i nie dokuczamy sobie.
4. Konflikty rozwiązujemy pokojowo. Nie bijemy innych i nie robimy im krzywdy.
5. Pomagamy sobie nawzajem w potrzebie.
6. Jesteśmy dla siebie mili.
7. Nie zabieramy rzeczy innych bez pytania.
8. Nie wrywamy rzeczy z rąk innych dzieci.
9. Wspieramy się nawzajem.
10. Nie wyśmiewamy nikogo.

5 Z POMOCNIKIEM PRZESZKÓD

Potrzebne materiały:

- pacholki – 3 szt.,
- woreczki gimnastyczne – 3 szt.,
- apaszka, szarfa do zasłonięcia oczu.

Podstawa programowa: 1.5, 2.6, 2.9, 3.8, 3.9

Czas trwania: ok. 30 min

Cele: Dziecko podejmuje działania służące pomocy innym.

Przed zajęciami: Nauczyciel przygotowuje tor przeszkód. Rozkłada pacholki do slalomu oraz woreczki do ominięcia.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Nauczyciel zaprasza dzieci do wspólnej zabawy. Prosi, aby połączyły się w pary (lub sam dobiera pary losowo). Jeśli liczba dzieci w grupie jest nieparzysta, Nauczyciel dobiera się w parę z dzieckiem. Zadaniem każdej pary jest bezpieczne przejście przez tor przeszkód z założeniem, że jedna osoba ma zamknięte oczy (lub zasłonięte, jeśli się zgodzi), a druga jest jej przewodnikiem. Pary poruszają się wolno, a przewodnicy podtrzymują partnera, udzielają wskazówek i ostrzegają przed przeszkodami. Pacholki należy ominąć, a woreczki przekroczyć tak, aby w nie nie wejść. Po dotarciu do końca następuje zamiana ról. Jeśli pozwala na to sala i ilość sprzętu można zrobić dwa równoległe tory.

Po skończonej zabawie Nauczyciel pyta dzieci, ***jak się czuły w każdej z ról i czy bez pomocy drugiej osoby dałyby radę przejść przez tor.*** Po rozmowie z dziećmi podkreśla, jak ważne jest pomaganie sobie nawzajem.

6 MOC ŻYCZLIWOŚCI

Potrzebne materiały:

- **pomoc dydaktyczna nr 2 – Historyjka obrazkowa,**
- kredki.

Podstawa programowa: 2.9, 3.8, 3.9

Czas trwania: ok. 25 min

Cele: Dziecko podejmuje działania służące pomocy innym (np. pocieszenie, wsparcie, zaproszenie do zabawy).

Przed zajęciami: Nauczyciel drukuje **pomoc dydaktyczną nr 2** po jednej sztuce dla dziecka.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Na wstępie Nauczyciel nawiązuje do poprzedniej zabawy i przypomina dzieciom, jak ważne jest pomaganie. Mówi o tym, **że w pomaganiu potrzebna jest życzliwość, która ma wielką moc. Przekonała się o tym Alicja – bohaterka historii, którą zaraz poznać.**

Następnie Nauczyciel rozdaje dzieciom wydrukowaną **pomoc dydaktyczną nr 2**, na której umieszczona została historyjka obrazkowa i wspólnie z grupą analizuje jej treść. W przypadku młodszych dzieci Nauczyciel może opowiedzieć lub przeczytać poniższą treść.

TREŚĆ HISTORYJKI:

Ilustracja 1:

Tekst: Pewnego dnia w przedszkolu Alicja bawiła się klockami. Nagle usłyszała płacz. Obejrzała się za siebie i zobaczyła, że jeden jej kolegów z grupy, Michał siedzi sam i płacze.

Ilustracja 2:

Tekst: Alicja postanowiła nie zwracać uwagi na płaczącego kolegę i bawić się dalej, gdy nagle pojawił się Puchatek. – *Alicjo, Michałowi jest bardzo smutno, być może spotkało go coś przykrego.* – powiedział Puchatek i dodał: – *Myślę, że może potrzebować Twojej pomocy.* – *Ojej, nie pomyślałam o tym* – odpowiedziała Alicja.

Ilustracja 3:

Tekst: – *Pójdę do niego i zapytam, co się stało.* – postanowiła Alicja. I jak postanowiła, tak też zrobiła. – *Nie mam się z kim bawić* – pożałował się chłopiec Alicji. – *To może pobawisz się ze mną. Buduję zamek.* – zaproponowała dziewczynka.

Ilustracja 4:

Tekst: Michał chętnie dołączył do jej zabawy i razem zaczęli budować najwyższą wieżę, jaką im się tylko uda. – *Brawo Alicjo, dzięki temu, że mnie posłuchałaś i zaproponowałaś wspólną zabawę, zyskałaś moc życzyliwości.* – powiedział Puchatek. – *A ona bardzo się przydaje w kontaktach z innymi* – dodał jeszcze Puchatek, zanim zniknął.

Po omówieniu historyjki, Nauczyciel zadaje pytania, które pomagają lepiej zrozumieć fabułę, takie jak: „*Jak czuł się Michał, zanim Alicja do niego podeszła?*”. Po uzyskaniu odpowiedzi Nauczyciel prosi, aby dzieci dorysowały na ilustracji nr 2 smutną minę w dymku. Następnie pyta dalej: „*Co by się stało, gdyby Alicja nie zareagowała?*”, „*Jak dzięki Alicji poczuł się Michał?*”, „*Jaką moc zdobyła Alicja?*”, „*Co to znaczy być życzliwym?*”

Nauczyciel słucha odpowiedzi dzieci, w razie potrzeby podpowiada. Może także posłużyć się wykonaną przez dzieci planszą z uśmiechniętą buzią w zabawie nr 3. Na koniec podsumowuje, mówiąc, że **ŻYCZLIWOŚĆ to chęć niesienia pomocy, przyjazne nastawienie do innych, miłe słowo, uśmiech, przyjazny gest i gotowość do okazywania wsparcia.**

7 ZACZAROWANE KRZESŁA

Potrzebne materiały:

- krzesła – 2 szt.

Podstawa programowa: 2.4, 3.1, 3.4, 3.6

Czas trwania: ok. 20 min

Cele: Dziecko zna i stosuje zwroty grzecznościowe: „proszę”, „dziękuję”, „przepraszam” w odpowiednich sytuacjach.

Przed zajęciami: Nauczyciel ustawia na środku sali 2 krzesła przodem do siebie.

Scenariusz nr 3 Dla przedszkoli BEZPIECZNE RELACJE Z RÓWIEŚNIKAMI

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Nauczyciel pyta dzieci, czy znają 3 magiczne słowa. Jeśli tak, prosi o ich wypowiedzenie, a jeśli dzieci mają trudności, przypomina: proszę, dziękuję, przepraszam. Następnie dzieci zastanawiają się, w jakich sytuacjach powinno się używać tych słów i dzielą się swoimi przemyśleniami na forum grupy.

Następnie Nauczyciel prosi dzieci, aby połączyły się w pary i każdą z nich po kolei zaprasza do zajęcia miejsc na ustawionych przodem do siebie krzesłach. Zadaniem dwójki wybranie sobie jednego „magicznego słowa” i jest powiedzenie do kolegi/koleżanki zdania, w którym będzie ono zawarte. Np.: „dziękuję, że siadasz ze mną przy obiedzie” albo „proszę, żebyś częściej bawiła się ze mną w ogródku”. Jeśli któreś dziecko ma problem z wymyśleniem zdania, Nauczyciel naprowadza je.

CZĘŚĆ KOŃCOWA:

8 POWTÓRKA

Potrzebne materiały:

- papierowa kukielka z postacią Puchatka,
- ulubiona muzyka dzieci,
- plansza przygotowana w ramach zabawy nr 3.

Podstawa programowa: 3.2, 3.7, 4.8

Czas trwania: ok. 15 min

Cele: Dziecko potrafi wskazać przykłady zachowań bezpiecznych i niebezpiecznych w grupie rówieśniczej, odróżnia zachowania życzliwe od nieżyczliwych.

Przed zajęciami: Nauczyciel wybiera utwór muzyczny do wykorzystania podczas zabawy.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Nauczyciel wspólnie z **kukielką Puchatka** zaprasza dzieci na środek sali i oznajmia, że przyszedł czas na sprawdzenie tego, co zapamiętały w takcie zajęć. Następnie włącza muzykę. Dzieci poruszają się swobodnie lub tańczą, a gdy Nauczyciel wyłączy muzykę, wszyscy łapią się za ręce. Wtedy Nauczyciel wskazuje kukielką Puchatka jedną z sytuacji umieszczonych na planszy wykonanej przez dzieci **w ramach zabawy nr 3**. Zadaniem dzieci jest wypowiedzenie zasady bezpiecznego zachowania. Na przykład, gdy Nauczyciel wskaże na bijących się chłopców, dzieci

powinny odpowiedzieć: „Nie bijemy się”. W razie potrzeby Nauczyciel koryguje odpowiedź i zachęca do głośnego powtórzenia zasady przez całą grupę. Następnie ponownie włącza muzykę. Zabawa kończy się, gdy wszystkie sytuacje zostaną wskazane a zasady wypowiedziane.

9 ZAKOŃCZENIE

Potrzebne materiały:

- **pomoc dydaktyczna dla Nauczyciela nr 3** – Ikony Supermocy – 1 szt. na całą grupę,
- karta Superbohatera – po 1 szt. dla dziecka,
- kredki,
- kleje.

Podstawa programowa: 2.4, 4.4, 4.8, 4.9

Czas trwania: ok. 25 min

Cele: Utrwalenie wiadomości.

Przed zajęciami: Nauczyciel drukuje **pomoc dydaktyczną nr 3**, wycina ikony supermocy i przygotowuje Karty Superbohatera dla dzieci.

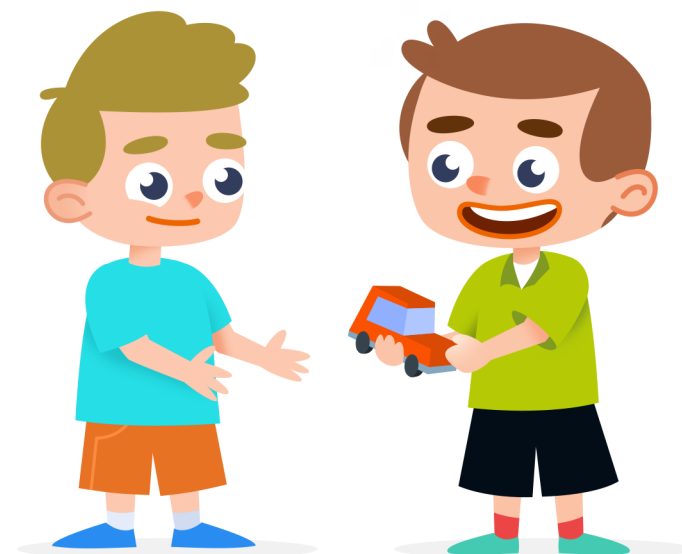
PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Nauczyciel rozdaje dzieciom **KARTY SUPERBOHATERA** i prosi, aby narysowały przykładową sytuację, w której są życzliwe dla innych. Po wykonanym zadaniu Nauczyciel gratuluje dzieciom zaangażowania oraz ilości zdobytej wiedzy oraz rozdaje każdemu **IKONĘ SUPERMOCY** do wklejenia w odpowiednie miejsce. Mówi, że **dzięki ich współpracy i czynnym udziałem w zajęciach wszyscy zdobyli SUPERMOC – ŻYCZLIWOŚĆ, która pomaga dbać o innych tak, aby czuli się przy nas dobrze i bezpiecznie.**

Przedszkola
Scenariusz nr 3
BEZPIECZEŃSTWO W RELACJACH
POMOC DYDAKTYCZNA DLA NAUCZYCIELA
NR 2A: NIEBEZPIECZNE PRZEDMIOTY

